

**Міністерство освіти і науки України
Полтавський державний аграрний університет**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ

**V Всеукраїнська науково-практична конференція
(6 грудня 2022 р.)**

м. Полтава 2022

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»: збірник матеріалів
V Всеукраїнської науково-практичної конференції (6 грудня 2022 р.)*

УДК 33: 167.1

А 43

Рекомендовано до друку вченою Радою факультету обліку та фінансів Полтавського державного аграрного університету (протокол № 5 від 28.11.2022 р.).

Редакційна колегія:

– **Аранчій В. І.**, к. е. н., професор, в. о. ректора Полтавського державного аграрного університету, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування;

– **Дорогань-Писаренко Л. О.**, к. е. н., професор, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;

– **Зоря О. П.**, д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;

– **Томілін О. О.**, д. е. н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;

– **Єгорова О. В.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;

– **Остапенко Т. М.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;

– **Кубецька О. М.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ.

Актуальні питання сучасної економічної науки : збірник матеріалів V Всеукр. наук.-практ. конф., 6 грудня 2022 р. Полтава : ПДАУ, 2022. 230 с.

До збірника матеріалів V Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні питання сучасної економічної науки» ввійшли результати міждисциплінарних теоретичних та прикладних досліджень актуальних проблем української економіки.

Матеріали надруковані в авторській редакції. Редакційна колегія може не розділяти поглядів авторів. Відповідальність за зміст матеріалів, точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела, достовірність іншої інформації та за додержання норм авторського права несуть автори.

© Колектив авторів

© Полтавський державний аграрний університет

ФІНАНСОВИЙ РИНОК УКРАЇНИ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ Коваль П.О.	181
КАСОВІ ОПЕРАЦІЇ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ Колотій В.Ю., Ставицька В.О.....	183
ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВ: СУТНІСТЬ ТА УПРАВЛІННЯ Кубецька О.М.....	186
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ВИРОБНИКІВ Остапенко Т.М., Кубецька О.М.	188
ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАННЯ ТА ОПОДАТКУВАННЯ НЕРЕЗИДЕНТІВ Остапенко Т.М., Кубецька О.М.	191
БАНКІВСЬКІ ДЕПОЗИТИ У СКЛАДІ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ БАНКУ ЯК ІНСТРУМЕНТ МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ НБУ Ревака Д. М., Білоцерківець А.П.....	194
УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ ПІДПРИЄМСТВА Садченко Б.М.....	196
ОЦІНКА БАНКІВСЬКИХ РИЗИКІВ Сокол О.В.	199
ДОСТУПНІ КРЕДИТИ ДЛЯ БІЗНЕСУ ЗА ПРОГРАМОЮ 5-7-9%: СУТНІСТЬ ТА УМОВИ ОТРИМАННЯ Ставицька В.О., Колотій В.Ю.....	201
ОЦІНКА РІВНЯ БАНКІВСЬКОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ Чернуш А.С.....	204
ОЦІНКА САНАЦІЙНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА Чумак В.Д., Бражник Л.В.....	207
ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАННЯ ТА ПОДАТКОВИЙ ОБЛІК ВИТРАТ НА СТРАХУВАННЯ Швед К.Ю.....	210
СТРАТЕГІЯ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА Шевченко В.М.	213

КАСОВІ ОПЕРАЦІЇ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ

Колотій В.Ю., Ставицька В.О.,

здобувачі вищої освіти ОС Бакалавр

Полтавський державний аграрний університет

Науковий керівник: Тютюнник С.В., к.е.н., доцент

Одним із основних інструментів у діяльності будь-якої банківської установи є саме касові операції. У сучасному світі їх актуальність значною мірою зростає, так як кожен банк має на меті залучити якомога більше клієнтів, а саме відмінне та безперебійне касове обслуговування є механізмом такої співпраці.

Касові операції – це операції банку, які безпосередньо пов'язані з обслуговуванням готівкового обігу. Вони є базовими комісійно посередницькими банківськими операціями. У загальній сукупності касові операції становлять значний обсяг роботи і описують одну із головних функцій банку.

Національний банк України установив єдині правила, на основі яких банківські установи повинні проводити касові операції з обслуговування клієнтів. Ці правила визначають порядок прийняття, видачі, перерахування, упакування, зберігання та обліку грошей [1].

Касова робота в усіх банках України організована відповідно до наступних основних нормативних документів Національного банку України:

- Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України;
- Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні;
- Інструкції про порядок організації та здійснення валютно-обмінних операцій на території України.

На підставі вищеназваних Інструкцій банки самостійно розробляють та затверджують внутрішні положення (інструкції) про організацію та здійснення касових операцій.

Кожна банківська установа повинна мати касовий відділ (тобто операційну касу), для прийому, зберігання чи видачі грошей або цінностей. Вхід у касу забороняється всім, окрім працівників каси, керівника банку, головного бухгалтера та їх заступників. Інші особи допускаються до каси тільки за разовими перепустками, які видають лише з дозволу керівника банку [1].

Відповідальними особами за охорону грошей та матеріальних цінностей є керівник банку, головний бухгалтер та завідувач каси. Кожен працівник каси повинен укласти угода про повну матеріальну відповідальність. Для правильності виконання своєї роботи касиру необхідно знати загальні правила касової роботи [1].

При обслуговуванні рахунків юридичних та фізичних осіб банки здійснюють:

- видаткові касові операції (операції з видачі грошей із каси банку);

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»: збірник матеріалів
V Всеукраїнської науково-практичної конференції (6 грудня 2022 р.)*

- прибуткові касові операції (тобто прийом готівки в касу) [1].

Проведення будь-якої касової операції супроводжується оформленням відповідних документів. До касових документів, що оформляються банками відповідно до касових операцій, належать наступні:

- заява на переказ готівки;
- прибутково-видатковий касовий ордер;
- заява на видачу готівки;
- прибутковий касовий ордер;
- видатковий касовий ордер;
- грошовий чек;
- квитанція про прийняття на інкасо банкнот іноземних держав;
- квитанція про приймання до сплати на інкасо чеків у іноземній валюті,

рахунки на сплату платежів, а також сліп, квитанція, чек банкомата, що формуються платіжними пристроями, документи для відправлення переказу готівки та отримання його в готівковій формі, установлені відповідною платіжною системою;

- заява про приймання/видачу банківських металів.

Форма, зміст та обов'язкові реквізити вищезазначених документів установлюється нормативно-правовими актами Національного банку України.

Після завершення усіх видаткових касових операцій (тобто у кінці операційного дня) касир повинен підрахувати підсумок грошових коштів та звірити суми прийнятих грошей під звіт і суми видаткових документів із запасом готівки; скласти звітну довідку та підписати; звірити зазначені у довідці касові обороти із записами в касових журналах операційних працівників [1].

Залишок готівки, видаткові касові документи та звітну довідку касир повинен здати під розписку в спеціальній книзі завідувачеві каси. Завідувач має перевірити довідку та направити її в документи дня.

Що ж стосується прибуткової каси, то наприкінці операційного дня, касир повинен скласти довідку касира прибуткової каси про суму прийнятих коштів та кількість документів, які надходили, а також звірити суму за довідкою із сумою прийнятих коштів [1].

Прийняті упродовж операційного дня кошти, касир здає завідувачеві каси під розписку в книзі обліку прийнятих і виданих грошей (цінностей) разом з прибутковими документами та довідкою касира прибуткової каси. Завідувач каси, в свою чергу, має звірити суми прийнятих коштів та кількість прибуткових документів з довідкою касира, а також підписати її.

Для прийому коштів, після закінчення операційного дня в банківських установах працюють вечірні каси. Такі каси не здійснюють видаткових операцій.

Слід зауважити, що касові операції мають важливе значення як для самих банків так і для клієнтів (користувачів банківських послуг) та відповідно для банківської системи країни в цілому. Головним напрямом для підвищення

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»: збірник матеріалів
V Всеукраїнської науково-практичної конференції (6 грудня 2022 р.)*

ефективності касових операцій банку є автоматизація операцій, пов'язаних з обробкою готівки. Це забезпечить скорочення рівня запасу готівки у відділеннях, підвищення надійності захисту від підроблених і фальшивих банкнот, усунення помилок, пов'язаних з людським фактором, і підвищення швидкості та ефективності обслуговування клієнтів. Такі покращення зацікавлять клієнтів та призведуть до збільшення користувачів банківських послуг.

Список використаних джерел

1. Касові операції банків. URL:<https://buklib.net/books/33827/> (дата звернення: 1.11.2022 р.)

2. Про затвердження Інструкції про порядок організації касової роботи банками та проведення платіжних операцій надавачами платіжних послуг в Україні № 103 від 25.09.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0103500-18#Text> (дата звернення: 1.11.2022 р.).